

TARTALOM.

I. Egyházi dolgozatok.

Ima Dr. Demjén Farkas koporsója felett. Rédigér Géza . . .	104
Ima Szentkirályi Árpádné, sz. Koncz Juliánna koporsójánál . . .	
Györfi Ferencz	174
Egyh. beszéd. Csifó Salamon	218
Halotti ima. Ürmösi Kálmán	283

II. Hittaniak, bölcselmiek.

Nehány szó a germán népek mythológiájáról Gróf Kuun Géza . . .	1
Az állam és egyház. Kovácsi Antal	36
A biblia. (Carpenter E. I. után) Csifó Salamon	67
Gyöngymondatok. (Ujkori iróktól) Gyűjtötte Kiss	
Mihály.	116, 176, 297
Hálaadó ének kedvező terméskor. Rédigér Géza	165
Protestansok-e az unitáriusok? (P)	179
Az ujszövetség tropussai — párhuzamban Petőfi némely . . .	
tropussaival. Borbély György	191
Imadal. Urvacsoravételkor. Rédigér Géza	228, 229

III. Nevelés és oktatásügyiek.

Tanügyi szemle. Kozma Ferencz	55
Az utilitarismus nevelési rendszerünkben. Kozma Ferencz	131
Eszményi középiskola. Kovács János	255
Tanár-beiktató ünnepély: I. Megnyitó beszéd. Hajós János.	316
II. Székfoglaló beszédek:	
1. Zrinyi és Széchenyi. Kanyaró Ferencz.	320
2. A mennyiségtan tanítása. Boros Sándor.	326
3. Látérezék és műértelem. Nagy Gyula.	332
III. Üdvözlő beszéd. Kovácsi Antal.	337
IV. Bezáró beszéd. Ulár Pál	341
Tanügyi mozzanatok.	363

IV

IV. Életiratok, történelmiek.

Magyar és angol-amerikai unitárius érintkezések e száz első felében (II.) Jakab Elek	10	
Derzsi János nagy jóltevőnk emléke: I. Péterfi D.	43	
	II. Péterfi Dénes	45
	III. Kelemen Albert	47
	IV.	51
Kiss Mihály egyh. író és két hasonnevű előde. Sándor János	82	
Egyh. tört. adatok:		
CXVIII. Radeckzy Bálint püspök levele a baranyamegyei unitárius papokhoz 1632. Közli Benczédi Gergely	100	
CXIX. Radeckzy Bálint püspök (1616—1632) levele Kornis Ferenczhez 1624. oct. 9. Közli Konczy József	162	
CXX. Franc Ádám levele Londonból 1689-ből. Közli Konczy József	230	
CXXI. A Dávid Ferencz-féle legrégebb unitárius énekes könyvnek egy második példánya. Közli Konczy József	334	
Még egyszer Bogáthi Fazakas Miklósról . Jakab Elek	136	
Toroczközi papok. Benczédi Gergely	157	
Dr. Ballagi Mór . Péterfi Dénes	311	

V. Egyházi élet.

Zsinati ünnepélyek. Iszlai Márton	243
Az unitárius vallásközönség zsinati főtanácsának gyűlése. — n.	264

VI. Vegyestartalmuak

Párisi levél. Charrnaud Dezső	108, 163, 233, 285,	354
Legújabb irodalomtörténetünk. Kanyaró Ferencz	293	346

VII. Irodalmi értesítő.

59, 119, 183, 247, 302.

VIII. Aranykönyv.

A budapesti lelkészi állásra és imaházra adományok. 66, 127, 253. A székely-kereszturi gymnasium 6-ik tanszékére. 127, 188, 253, 369. A Székely-Udvarhelyt építendő templomra. 129. Nyilvános köszönet. 130, 190, 254. A budapesti templom berendezésére. 188. Adakozás a h.-sztpáli ekklezsiában. 189.

IX. Különfélék.

Kálmán Farkas nyitánya. 60. Gálfalvi Imréné. Szép hagyomány. Jerson Henrik. 62. Polgárdii levél. Eretnekség miatt egyh. bíróság előtt. A Clarke tanári állomás. 63. Jerson Henrik magyarországi látogatásáról. 122. Jezsuita kérdés. 124. A történelmi Krisztus. Modern katolikus babonák. 125. Unitárius gondolkozású írók nézetei. Hibaigazítás. 126. Az angol unitáriusok évi közgyűlése és nemzeti konferenciájok. 185. Miért nem tesz nagyobb haladást a mi egyházunk. Egyházi élet Udvarhelykörben. 186. Kolozsvári főiskolánk tanári kara. 187. Puritanismus és unitarismus. Vallásosság Franciaországban. 248. A budapesti egyházközség értesítője. 251. Figyelmeztetés. Folyóiratunkról. 252. Államsegély növelése egyh. czélokra. 303. Az ultramontan katholicismus és jézuitismus. 304. Az unitáriusok tagadólágossága. Az unitarismus eléhaladása Ámerikában. 305. Pap Mózes tanár. 306. Révész Bálint. Az amerikai irodalom. 307.

Gyász hírek. 64, 187, 254, 308.

A szerkesztőség postája. 65.

Olvasóinkhoz. 368.

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XXVI-ik évf.

Január—Február. 1891.

1-ső füzet.

NÉHÁNY SZÓ A GERMÁN NÉPEK MYTHOLOGIJÁRÓL.¹⁾

Azok, kik a „Ker. Magv.“ 1889-dik évf. 2. és 3-dik füzeteiben közzétett adalékaimat olvasták, talán e rövid vázlatot is figyelmükre fogják méltatni s ha e néhány szó olvasásához kezdenek, legott észre veendik, hogy ezek az azokban hiányzóknak legalább egy részét pótolják. Az indo-európai népek ősi vallásairól szólva, ha némi teljességre igyekezünk, a germán- és szláv-eredetű népekéről is meg kell emlékeznünk; azoké itt következik, ezekére most nem vállalkozom.

Egy ős-régi mythologiai genealogia szerint, a germán népek törzsatyának, Mannus-nak (a. m. ember, tulajdonképen „gondolkodó lény“) három fiától származtak a Ingvaeonok, Herminonok és Istvaeonok nemzetségei. Az Ingvaeonok Germánia északi partjait lakták s ó-fries és ó-szász nyelvjárású népekre oszoltak. A Herminonok a középtartományokban s a Duna mentén terjedtek el s nyelvjárások az ó-felnémet volt. Az Istvaeonok a Harztól a Vistuláig terjedtek s a goth nyelvjárást beszélték. E három néptörzsen kívül még megemlítettők a Hilevionok, Skandinávia lakószai, a kiknek ethnikus neve a heliu szótól származik, a mi sziklát jelent. A Kheruscok, Márkómánok és Quádok a Hermionok néptörzshöz tartoztak, míg a Lán-gobárdok, Vándalok, Góthok és Burgundiak az Istvaeonok közül valók.²⁾

Tacitus az említett mythologiai származatrendről a következőkben tudósít: „Celebrant (Germani) carminibus antiquis (quod unum apud eos memoriae et annalium genus est) Tuisconem Deum, terra editum, et filium Mannum, originem gentis; conditoresque Manno tres filios assignant, e quorum nominibus proximi Oceano Ingaeones, medii Hermiones, ceteri Istaeuones vocentur.“³⁾

A Tuisco nevet az erre vonatkozó etymologiai mythos, a régi

¹⁾ Ez adalékokat legnagyobb részt Grimm Jakab „Deutsche Mythologie“ cz. korszakalkotó munkájából gyűjtöttem össze s ezek egyikét-másikat másuttan vett analogiákkal egyeztettem.

²⁾ A Suevi elnevezés eredetileg ide-oda bolyongó népeket jelentett, mely elnevezésnek Saxo talán épen ellenkezőjét teszi.

³⁾ „Germania“. 2.